

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Albertov 6, 128 43 Praha 2, tel.: +420-221 951 425
fax: +420-221 99 55 14, e-mail: chromy@natur.cuni.cz

DP3/2011 – Praha, 12. 9. 2011

Posudek vedoucího diplomové práce

ZEMAN, J. (2011): Vymedzenie slovensko-maďarského pohraničia na základe socio-kultúrnych aspektov a zhodnotenie ich vplyvu na cezhraničnú spoluprácu vo vybraných záujmových územiach. Diplomová práca. UK v Praze, PŘF, KSGRR, Praha, 97 s. + přílohy.

Předmětem posudku je diplomová práce, která vznikala na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK v Praze od roku 2010. Práci lze vnímat jako součást širší mozaiky studií, v nichž ústředním motivem je snaha autorů přispět k hlubšímu poznání problémů týkajících se hranic, pohraničí a podmíněností rozvoje přeshraniční spolupráce. Autor se v předložené práci zabývá slovensko-maďarskou hranicí, etnickou hranicí, socio-kulturní diferenciací slovenské části slovensko-maďarského pohraničí a vztahem mezi socio-kulturními rozdíly a rozdíly v možnostech rozvoje přeshraniční spolupráce. I přesto, že se hranicím, pohraničí i přeshraniční spolupráci pozornost v odborné zahraniční i české literatuře věnuje již několik desetiletí, není zvolené téma diplomové práce dosud dostatečně zpracováno. Porozumět socio-kulturním podmíněnostem rozvoje či bariérám spolupráce v pohraničních územích, která jsou navíc dlouhodobě ohnisky napětí, se nám dosud daří pouze z části. Téma Zemanovy diplomové práce i výzkumný problém, kterým se autor zabývá, je proto třeba přivítat; jsou přiměřené úrovni magisterského studia a autor se s nimi vypořádal vcelku zdařile.

Předložený text lze členit do čtyř – logicky uspořádaných – částí. V první z nich se kolega Zeman věnuje teoreticko-metodologickým východiskům geografického výzkumu hranic, pohraničí a socio-kulturních aspektů – diskutuje relevantní literaturu a definuje klíčové pojmy práce. Ve druhé části práce J. Zeman popisuje historickogeografické aspekty vývoje slovensko-maďarských vztahů, a to zejména na pozadí přehledu politických dějin. Kapitola, která má výrazně kompilační charakter, lze vnímat jako podstatnou součást práce zejména z hlediska následných interpretací analyzovaných problémů. Ve třetí části autor vymezuje slovensko-maďarské pohraničí (zájmovou oblast výzkumu vymezil vůči slovenskému vnitrozemí etnickou hranicí) a hodnotí jeho vnitřní socio-kulturní diferenciaci na bázi údajů ze sčítání (národnost, náboženství, rodáctví). Kapitola, zpracovaná v rámci extenzivního výzkumu, umožňuje autorovi lépe identifikovat modelová území, která se stala objektem intenzivního výzkumu. Jeho výsledky pak kol. Zeman prezentuje ve čtvrté části práce. Zde se autor zabývá zejména analýzou vlivu diferencovaného socio-kulturního prostředí na rozvoj přeshraniční spolupráce, a to ve třech typově odlišných modelových územích (v území s převahou Slováků, etnicky/národnostně smíšeném a v území s převahou Maďarů).

Na práci si cením nejen originalitu výzkumného problému, ale i jasný, promyšlený a relevantní způsob jeho uchopení. Cíle práce, výzkumné otázky i předpoklady jsou v práci formulovány jasně a srozumitelně. Závěr práce je zpracován na odpovídající úrovni. Autor se v něm vrací k vytčeným cílům, zodpovídá výzkumné otázky a zaujímá stanovisko k předpokladům. Hodnotící závěry však mohly být formulovány opatrněji.

Připomínky a podněty do diskuze:

U předpokladů (s. 14) mohl autor explicitně vyjádřit, proč předpokládá to, co předpokládá (čtenář se to dozvídá až z kapitoly zabývající se teoreticko-metodologickými východisky).

Analytické části práce, případně diskuze výsledků, mohly být více propojeny s úvodními partiemi práce (teorií hranic, pohraničí), u případových studií pak i v kontextu představeného vývoje slovensko-maďarských vztahů.

Výzkum přeshraniční spolupráce autor realizoval na bázi řízených rozhovorů s představiteli samosprávy. Hodnota zobecňujících tvrzení v závěru práce by však byla vyšší, kdyby se autorovi podařilo evaluovat dosavadní spolupráci také např. na bázi hodnocení "tvrdých" dat o přeshraniční spolupráci (např. počty realizovaných projektů, data ze zdrojů EU či slovenské vlády). Toto sice nebylo cílem práce, ale za úvahu by podobné hodnocení jistě stálo.

Závěr: Juraj Zeman předloženou diplomovou prací prokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti, dovednost uchopit výzkumné téma, shromáždit a zpracovat relevantní prameny a literaturu i dovednost písemně prezentovat výstupy výzkumných aktivit. Z věcného i formálního hlediska hodnotím předloženou práci kladně. Práci doporučuji k obhajobě. Autor přináší nové a originální výsledky, které mají jednak hodnotu z hlediska výzkumů realizovaných na našem pracovišti, jednak z hlediska potenciálních publikačních výstupů autora.

RNDr. Pavel Chromý, Ph.D.